

Kirándulás

Egy családi kirándulás 1948-ban, Csikóváralján, a menedékház előtt. A felnőttek jobbról balra: a sógornőm (Fischer László felesége), Fischer István, egy barátnőm, aki 1956-ban disszidált, a másik napszemüveges is egy barátnőm, és a következő is. És a gyerekeink.

Állandó baráti társaság volt. Eleinte csak beszélgettünk, később megtanultunk bridzselni, attól kezdve beszélgetés és bridge. Ez az állandó baráti társaság gyerekkori és a fiatalkori régi barátokból állt. Olyan egri ismerős is volt, akivel Egerben szinte szóba sem álltam, mert négy évvel fiatalabb volt. Én voltam tizennyolc, ő volt tizennégy. De aztán később itt, Pesten felnőtten összejöttünk. Nyolcan, tízen voltunk, és amikor bridzseltünk, két asztalnál játszottunk. A társaság tagjai mind zsidók voltak. Sokat jártunk kirándulni, táncolni is. Nyaralásban minden nap. Pesten szórakozóhelyekre a baráti körrel. Aztán ez csökkent, ahogy öregedtünk.

Lacinak keresztény felesége volt, nagyon jó házasság volt. A család rettenetesen viszonyult Emmihez, a sógornőmhöz mindaddig, amíg meg nem volt a házasság. Hét évig jártak előtte, olyanokat mondtak neki, hogy ne is gondolja, hogy magát elveszi Laci. Amikor jött a fajvédelmi rendelet, azt hiszem, 1942-ben, szegény anyósom az ágyban olvasta az újságot, mindig járt az újság, és megkérdezte Lacitól: "Szakítasz Emmivel? Nem? Akkor itt vannak a papírok, születési bizonyítvány stb., esküdjetek meg, nem akarom, hogy a fiam börtönbe kerüljön." [A Bárdossy László miniszterelnöksége idején, 1941. augusztus 8-án életbe lépett, ún. harmadik zsidótörvényről van szó (1941:XV. tc. "A házasságról szóló 1894: XXI. törvénycikk kiegészítéséről és módosításáról, valamint az ezzel kapcsolatban szükséges fajvédelmi rendelkezésekről), amely megtiltotta zsidó és nem zsidó házasságát, a házasságon kívüli nemi kapcsolatot pedig fogházzal, illetőleg börtönrel sújtotta. -- A szerk.]. Megesküdtek, és attól kezdve úgy bánt a család a sógornőmmel, mintha mindig is utána vágyódtak volna. A sógornőm lenyelte, és nem mutatta. A világ legszebb házassága volt. 1946-ban született egy gyerekük, agrárgépész lett, és van két gyereke.

1954-ben kiváltottuk az ipart, de nem a szűcsmesterségre, hanem ruhaszalonra, hiszen én is és a sógornóm is varrónő volt. Eredetileg együtt akartuk a sógornómmal, de akkor már terhes voltam a kislányommal, és az ő nevére váltottuk ki. Ki akartam várni a gyerek megszületését, és kivenni az összes szabadságot. Aztán 1957-ig maradtam. Amellett, hogy dolgoztam az autójavítóban, délután bejártam az üzletbe, este és éjjel pedig otthon varrtam. Aztán jött 1957-ben a racizás, és akkor kiraciztattam magam, és mentem én is az üzletbe.

Az üzlet az Andrássy úton volt, és a sógornóm nevére ment. 1976-ban, amikor azt mondta, hogy nyugdíjba akar menni, kénytelen voltam kiváltani az ipart.